

ikke saa lidt Kritik af disse Lovforslag. Det kan i og for sig ikke undre nogen, om Kritikken kom noget stærkt frem, thi det kirkelige Omraade ere vi jo ikke meget vant til at befatte os med her. Det har været et Omraade, der ligesom har været afstængt, og hvor Befolkningen ikke har haft nogen Indflydelse. Det var derfor ikke saa underligt, at Kravene i Fjor rejste sig om mere Frihed og Selvstyre, end Lovforslagene indeholdt. Men jeg tager vist neppe fejl, naar jeg siger, at det gik saaledes i Fjor og har fortsat sig i Aar, at efterhaanden som vi kom til at beskæftige os med disse kirkelige Forslag, fik vi at se, at det var prisværdigt, at Kirkeministeren havde Mod til at forelægge disse Lovforslag. Jeg siger med Villie: havde Mod til det, thi det er en Kendsgerning, at der har været stærk Modstand navnlig fra Gejstlighedens Side over for disse Forslag, og da især mod det, jeg anser som Hovedforslaget, nemlig Lovforslaget om Menighedsraad. Den Tankegang — den klerikale Tankegang kunde man kalde den — som hidtil har været raadende her i Landet, har været saa stærk, at den saa ud til at være uovervindelig. Det har hidtil været en gængs Betragtning i Gejstligheden, at Gejstligheden egentlig er Kirken her i Danmark. Denne Tankegang skulde vi gerne se at arbejde os ud af, men det sker vel ikke paa en Gang. Derfor maa vi heller ikke vente, at det, som her foreligger, og som forhaabentlig snart bliver et Resultat, skal være noget fuldstændigt. Det er en god Begyndelse, og det gaar her som saa ofte, at Begyndelsen er svær, men faar man først gjort en god Begyndelse, er der ogsaa Haab om, at man kan fortsætte.

Der har været stærk Modstand mod disse Lovforslag og navnlig mod Forslaget om Menighedsraad. Jeg ved ogsaa, at der er Medlemmer af dette Ting, som ikke tillægge dette Lovforslag den største Betydning, men derimod tillægge Lovforslagene om Valgmenigheder og om Brugen af Kirkerne større Betydning. Jeg kan godt forstaa den Tanke, som ligger til Grund derfor. Det er nemlig saaledes, at de mere kirkeligt interesserede eller de mere kirkeligt bevidste Mennesker maaske synes bedre om Valgmenighedsloven og Loven om Brugen af Kirkerne. Men Forslaget om Menighedsraad tager videre om sig, det søger at interessere alle læge Mennesker inden for Folkekirken. Det er dette Lovforslags store Betydning at skabe Interesse i den store almene Befolkning, hos

Lægfolk her i Landet for de kirkelige Sager. Det var ikke let at se i Fjor, at vi nu saa hurtigt skulde staa ved en Afgørelse af disse Forslag. Jeg nævnte den stærke Modstand navnlig fra Gejstlighedens Side, og den kende vi. Den har givet sig Udslag paa mange Maader, gennem Landemoders Erklæringer, gennem Adresser navnlig fra Gejstligheden, dog ogsaa fra en Del Lægfolk. Dog er der det at lægge Mærke til, at båg enhver Adresse, som er kommen ind mod de kirkelige Forslag, staar der gerne en Præst, selv om man ikke ser ham.

Der er blevet anket over, at Lovforslaget om Menighedsraad gav for lidt Selvstyre paa det kirkelige Omraade. Jeg vil indrømme, at det er ikke alt, hvad jeg kunde ønske, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at det er ikke saa ganske lidt. Det er ikke saa faa Sager, Menighedsraadet faar at arbejde med. Man behøver bare at læse, hvad der er anført i § 15. Der er der anført en hel Del. Nu venter jeg, at en og anden vil tænke som saa: Ja, men det bedste af det er gaaet ud, det om Præstevalget. Jeg for mit Vedkommende maa sige: Nej, jeg betragter det ikke som udgaaet, idet vi maa mindes, at Lovforslaget er blevet affattet saaledes, at Ministeren kan høre Menighedsraadene, naar et Præsteembede skal besættes. Og jeg lægger ikke saa lidt Vægt paa, at Ministeren har faaet denne lovhjemlede Ret, og jeg er sikker paa, at Ministeren aldrig vil forsømme hverken at høre eller at tage Hensyn til Menighedsraadenes Ønsker.

Foruden de tre kirkelige Lovforslag, som vi behandle her i Dag, have vi vedtaget et Forslag om Nedsættelse af et kirkeligt Udvalg. Det lægger jeg heller ikke saa lidt Vægt paa, og det er for mig Hovedsagen, at Udvalget vælges paa den her bestemte Maade og kommer til at arbejde med de kirkelige Spørgsmaal. Jeg føler mig ret overbevist om, at vi derved ere naaede frem til meget mere end det, vi her staa over for at skulle vedtage. Og hvis man vil spørge mig, hvorpaa jeg støtter dette Haab, vil jeg svare, at det er paa, at vi i den korte Tid, hvori vi i Virkeligheden have arbejdet med disse Love, have set, at den stærke Modstand, som vi i Fjor næsten maatte anse for uovervindelig, er brudt. Naar det har kunnet gaa saaledes i Løbet af et Aar, tør vi vente, at vi ogsaa i Fremtiden ville vinde videre frem.

Det er første Gang, der lovgives paa